

RIKSDAGENS SVAR 36/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av avfallslagen (RP 16/2014 rd).

Beredning i utskott

Miljöutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (MiUB 2/2014 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i avfallslagen (646/2011) 131 § 2 mom. 6 och 7 punkten,
ändras 6 § 3 mom., 41 § 2 mom., 48 § 1 mom. 3 punkten, 52 § 1 mom., 53 § 1 mom., 56 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom., 61 § 1 mom., 67 § 3 punkten, 74 §, 100 § 1 och 2 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 103 § 2 mom., 105 och 121 §, 124 § 1 mom., 131 § 2 mom. 5 punkten och 147 § 2 mom. 18 punkten, av dem 147 § 2 mom. 18 punkten sådan den lyder i lag 1104/2011, samt
fogas till 6 § 1 mom. nya 3 a- och 10 a-punkter, till 56 § 1 mom. en ny 1 a-punkt, till lagen en ny 66 a §, till 67 § en ny 4 punkt och till lagen en ny 117 a § som följer:

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

3 a) *elektrisk och elektronisk produkt som används i hushåll* elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll samt till kvaliteten och kvantiteten därmed jämförbara elektriska och elektroniska produkter som används inom handeln, industrin, vid inrättningar och inom annan verksamhet; produkter som sannolikt används både i hushåll och inom annan verksam-

het ska betraktas som elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll,

10 a) *separat insamling av avfall* avfallsinsamling där avfall vars typ och beskaffenhet skiljer sig åt hålls åtskilt i syfte att underlätta förberedelse för återanvändning samt materialåtervinning, annan återvinning eller annan särskild behandling,

Genom förordning av statsrådet får det dels utfärdas närmare bestämmelser om de egenskaper enligt 1 mom. 1 punkten utifrån vilka avfall ska betraktas som farligt avfall, dels föreskrivas om klassificeringen av avfall som farligt avfall

respektive annat avfall. Närmare bestämmelser om vilka åtgärder som är återvinning av avfall enligt 1 mom. 15 punkten och vilka som är bortskaffande av avfall enligt 1 mom. 16 punkten samt hur en distributör enligt 1 mom. 18 punkten ska definieras får också utfärdas genom förordning av statsrådet.

41 §

Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats

Avfallsinnehavaren kan trots det som föreskrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfallstransport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller i med stöd av 19 § i miljöskyddslagen utfärdade kommunala miljöskyddsföreskrifter. Avfallsinnehavaren får behandla det avfall som avses i 1 mom. också självständigt på sin fastighet eller överlåta bioavfall, avloppsslam eller annat därmed jämförbart avfall som uppkommer vid boende, för behandling på en grannfastighet eller någon annan fastighet i närheten, om den egna eller gemensamma behandlingen är småskalig och behandlingen har godkänts i de kommunala avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna.

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden:

3) elektriska och elektroniska produkter, när producenten anses vara den som tillverkar eller

importerar produkten eller försäljare som säljer produkterna under eget namn eller varumärke,

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning

Producenten ska ordna mottagningen och transporten av kasserade produkter så att de produkter som samlas in inte går sönder eller skadas i onödan, att hela eller reparerbara produkter och delar av dem hålls åtskilda eller separeras efter behov och så att återanvändning av produkter och produktdelar främjas på annat sätt. Även distributören ska ordna mottagningen så att man i den mån det är möjligt förhindrar att de kasserade produkter som samlas in går sönder. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om arrangemang för mottagning av kasserade produkter och lagring och transport i samband med mottagningen i syfte att främja återanvändning av produkter och delar av dem och förberedelse för återanvändning.

53 §

Undantag från producentens kostnadsansvar i fråga om vissa produkter som används någon annanstans än i hushåll

Producenten ska stå för kostnaderna för avfallshandling av andra elektriska och elektroniska produkter än sådana som används i hushåll och har släppts ut på marknaden före den 14 augusti 2005 bara, om den kasserade produkten ersätts med en motsvarande produkt eller med en produkt med samma användningsändamål. I annat fall står produktinnehavaren för kostnaderna för avfallshandling av produkter som har släppts ut på marknaden före nämnda datum. Producenten och produktinnehavaren kan komma överens om en annan fördelning av kostnaderna för avfallshandling oberoende av när produkten har släppts ut på marknaden.

56 §

Distributörens mottagningsskyldighet

Distributören ska på sitt försäljningsställe kostnadsfritt ta emot följande kasserade produkter av innehavaren:

1 a) sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och i fråga om vilka inga yttre mått överstiger 25 cm och inga krav på köp av en ny produkt får ställas som villkor för mottagning,

2) andra än i 1 a-punkten avsedda elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och i stället för vilka innehavaren köper en ny motsvarande produkt,

Mottagningsskyldigheten enligt 1 mom. 1 a-punkten gäller dock inte dagligvarubutiker med en butiksyta som understiger 1 000 kvadratmeter och inte heller någon annan butik med en butiksyta som understiger 200 kvadratmeter. Distributören får ordna en mottagning som avses i 1 mom. 1 a- och 2 punkten även i försäljningsställets omedelbara närhet.

61 §

Säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa

Den som producerar elektriska och elektroniska produkter ska ställa sådan säkerhet till förmån för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland som täcker kostnaderna för mottagning, transport, annan avfallshantering och till dessa anknuten information och för främjande av återanvändning av sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och som producenten släpper ut på marknaden. En producent som hör till en sådan producentsammanslutning som avses i 62 § behöver inte ställa särskild säkerhet.

66 a §

Behörigt ombud för producent av elektriska och elektroniska produkter eller annan aktör

En producent som är etablerad i Finland och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i medlemsstaten i fråga. En producent som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i Finland ska på motsvarande sätt utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland.

En aktör som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som motsvarar en producent och levererar elektriska och elektroniska produkter för marknaden i Finland genom annan än distansförsäljning, kan utse ett behörigt ombud som i stället för den producent som är etablerad i Finland svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland.

Till behörigt ombud ska utses en fysisk eller juridisk person som är etablerad i det land till vilket de elektriska eller elektroniska produkterna enligt 1 eller 2 mom. säljs. Ombudet ska utses genom en skriftlig fullmakt. Den som utses till behörigt ombud är skyldig att informera producenterna i fråga om sin fullmakt och om ändring eller återkallande av den.

Vad som i denna lag bestäms om en producent, med undantag för producenternas rätt enligt 62 § 1 mom. att bilda en producentsammanslutning, gäller behöriga ombud enligt 1 och 2 mom. Bestämmelserna om producentsammanslutningar i 105 § gäller också behöriga ombud.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om förfarandet när ett behörigt ombud utses samt om ombudets skyldighet att informera producenterna om sin fullmakt och verksamhet.

67 §

Bemyndigande att utfärda förordning för genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar

För genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om

— — — — —
3) producenternas och producentsammanslutningarnas skyldighet att i sin tjänsteupphandling gynna aktörer som har infört certifierade miljöledningssystem,

4) gottgörelse till producenten för ersättning som betalats för skötseln av producentansvarsskyldigheter, om en produkt inte släpps ut på marknaden i Finland.

74 §

Uppstädningsskyldighet i andra hand

Om det inte kan utredas vem som har skräpat ned eller om denne inte anträffas eller försummar sin uppstädningsskyldighet övergår skyldigheten att städa upp på

1) väghållaren för en landsväg eller enskild väg, banhållaren eller hamninnehavaren i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att vägen, banan eller hamnen använts,

2) innehavaren av ett för allmänt rekreationsbruk avsett område eller den som är ansvarig för en frilufts- eller snöskoterled i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att området eller leden använts,

3) arrangören av en offentlig tillställning i fråga om det område som reserverats för tillställningen och området i dess omedelbara närhet som skräpats ned till följd av tillställningen, eller på innehavaren av området, om tillställningen arrangeras med hans samtycke och arrangören försummar sin uppstädningsskyldighet,

4) den som svarar för en mottagningsplats för avfall i fråga om det område som reserverats för mottagningsplatsen och området i dess omedel-

bara närhet som skräpats ned till följd av att platsen använts,

5) innehavaren av ett annat område än de som avses i 1—4 punkten i fråga om ett område som det finns en gällande detaljplan för,

6) innehavaren av ett annat område än områden enligt 1—5 punkten, om uppstädningen som helhet betraktad inte är oskälig för innehavaren med beaktande av dennes möjligheter att förebygga nedskräpning eller att ta hand om uppstädningen, omfattningen av nedskräpningen och det nedskräpade områdets läge samt andra omständigheter som kan jämföras med dessa.

Om innehavaren av ett område som avses i 1 mom. 6 punkten försummar sin uppstädningsskyldighet eller inte är skyldig att städa upp enligt den nämnda punkten, är kommunen skyldig att städa upp.

100 §

Anmälan om insamlingsverksamhet till avfallshanteringsregistret

Den som har för avsikt att bedriva yrkesmässig avfallsinsamling ska för anteckning i det avfallshanteringsregister som avses i 142 § 1 mom. 2 punkten göra anmälan till miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där insamlingen ska bedrivas. Anmälan ska göras i god tid innan insamlingen påbörjas. Anmälan behöver inte göras, om insamlingen kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen eller godkänns som en del av annan miljötillståndspliktig verksamhet.

Anmälan ska innehålla för anteckning av verksamheten i avfallshanteringsregistret behövliga uppgifter om verksamhetsutövaren och verksamheten, såsom uppgifter om det avfall som avses bli insamlat, sopkärnen och var mottagningsplatserna ligger samt uppgifter om åtgärder i syfte att förebygga olägenheter för hälsan eller miljön. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

— — — — —

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll ska dessutom redogöra för den säkerhet som avses i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den.

— — — — —

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

— — — — —

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs.

103 §

Beslut om godkännande för anteckning i producentregistret

— — — — —

I beslutet kan det tas in behövliga föreskrifter om hur förutsättningarna för godkännande enligt 102 § och andra i denna lag eller med stöd av

den föreskrivna krav uppfylls samt hur tillsynen över verksamheten utövas. I föreskrifterna kan också nya producenter, producentsammanslutningar och ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar, med beaktande av verksamhetens art och omfattning, meddelas successivt strängare skyldigheter och mål för verksamhetens inledningsskede i fråga om mottagning, återanvändning och återvinning av kasserade produkter samt i fråga om retursystemets funktion, tills de skyldigheter och mål som bestämts genom förordning av statsrådet gäller dem fullt ut. Sådana föreskrifter kan meddelas endast om producenten, producentsammanslutningen eller de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar genom en avsiktsförklaring som ingåtts med behöriga parter eller motsvarande handlingar i fråga om mottagning, transport och behandling av kasserade produkter tillförlitligt kan visa att verksamheten ordnas så att den uppfyller kraven i statsrådets förordning inom en tid som anges i beslutet.

— — — — —

105 §

Anmälan av producenter eller medlemmar till producentregistret

Producentsammanslutningar eller de som svarar för ett retursystem för dryckesförpackningar som godkänts för anteckning i producentregistret ska till producentregistret anmäla de producenter eller medlemmar, vilkas skyldigheter enligt denna lag producentsammanslutningen eller den som svarar för retursystemet sörjer för. Om uppgifterna förändras ska också detta anmälas till registret. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland ska anteckna uppgifterna i producentregistret och underrätta anmälaren om anteckningarna. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 kap.

Internationella avfallstransporter

117 a §

Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter

Om man har för avsikt att transportera en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt till ett annat land som en produkt och inte som avfall, ska produktinnehavaren påvisa att klassificeringen är korrekt genom att visa upp en räkning eller ett avtal i fråga om försäljning av produkten eller överföring av äganderätten, ett testcertifikat, en fraktsedel eller motsvarande intyg, en utredning eller ett dokument som gäller produktens skick eller kvalitet, samt genom att lägga fram bevis på att produkten skyddats mot skador på ett ändamålsenligt sätt under transporten. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om bevis, testmetoder, testresultat, utredningar och andra uppgifter som behövs för att en begagnad elektrisk och elektronisk produkt ska klassificeras som produkt samt om tillräckliga åtgärder för att skydda produkten mot skador. De uppgifter och åtgärder som krävs kan variera enligt produkttyp, användargrupp eller ändamål.

Om bevis som avses i 1 mom. på att en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt ska klassificeras som en produkt inte kan läggas fram, ska produkten betraktas som avfall och en transport av den till ett annat land som olaglig transport enligt avfallstransportförordningen.

121 §

Transportdokument

Avfallsinnehavaren ska upprätta ett transportdokument för farligt avfall, slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar, slam från sand- och fettavskiljningsbrunnar, förorenad mark och annat bygg- och rivningsavfall än icke-förorenad mark som transporteras och överlämnas till en mottagare som avses i 29 §. Transportdokumentet ska innehålla för övervakningen och upp-

följningen behövliga uppgifter om avfallets typ, beskaffenhet, mängd och ursprung samt leveransplatsen, leveransdatumet och transportören.

Avfallsinnehavaren ska se till att transportdokumentet finns med under avfallstransporten och ges till avfallsmottagaren efter slutförd transport. Mottagaren ska bekräfta mottagandet av avfallet med sin underskrift i dokumentet eller på något annat tillförlitligt sätt. Transportdokumentet kan lagras i elektronisk form, om det kan läsas under transporten. Avfallsinnehavaren och mottagaren ska bevara transportdokumentet eller en kopia av det i tre år.

Om avfall som avses i 1 mom. avhämtas från hushåll, ska avfallstransportören upprätta transportdokumentet i avfallsinnehavarens ställe och se till att dokumentet ges till mottagaren och att det bevaras. Bestämmelser om det transportdokument som ska användas vid internationella avfallstransporter finns i avfallstransportförordningen.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter som ska antecknas i transportdokumentet samt om dess användning och om bekräftande av uppgifterna i det och förfaranden i anslutning därtill.

124 §

Inspektioner

Tillsynsmyndigheten ska med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och verksamheter där farligt avfall uppkommer. Också verksamhetsutövers verksamhet som gäller yrkesmässig transport eller insamling av avfall eller avfallsmäklares verksamhet ska inspekteras. I fråga om inspektion av miljötillståndspliktiga verksamheter föreskrivs i miljöskyddslagen och med stöd av den.

131 §

Försummelseavgift

Skyldig att betala försummelseavgift är också

5) den som försummar den i 121 § avsedda skyldigheten att upprätta ett transportdokument, skyldigheten att se till att transportdokumentet medföljer avfallstransporten eller skyldigheten att bekräfta att avfallet har tagits emot,

147 §

Straffbestämmelser

Den som på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

18) i strid med denna lag, en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ett beslut i ett en-

skilt fall eller avfallstransportförordningen importerar eller exporterar avfall eller transiterar avfall genom finskt territorium, bortsett från försummelser som avses i 131 § 2 mom. 8 och 9 punkten, eller

ska, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot avfallslagen* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De ärenden som har inletts innan denna lag trädde i kraft ska handläggas i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 6 maj 2014